

HVA NÅ?

Informasjon om asylprosessen for enslige mindreårige asylsøkere

Informasjonspakken om asylprosessen består av en DVD og et veiledningshefte. Dette er tenkt som et verktøy for deg som snakker med barn og ungdom om asylprosessen og hverdagen på omsorgssentret eller i asylmottaket.

Hovedformålet med informasjonsopplegget er å sikre at alle enslige mindreårige får korrekt og lik informasjon om asylprosessen, uavhengig av hvilket omsorgssenter de bor på. Vi vet at mange barn informerer hverandre om hvordan asylprosessen er og at de gir hverandre råd om hvordan de bør opptre. Filmen vil bidra til at barna får riktig informasjon og at eventuell feilinformasjon blir korrigert. På denne måten bidrar vi til større forutsigbarhet i barnas opplevelse av asylprosessen.

Et viktig delmål er å ha en dialog med barna om de tanker de har rundt det å være asylsøker og oppholdet deres på senteret. Målet er ikke at barna skal snakke om sine følelser, men å ha fokus på konstruktive tanker barnet har i forhold til sin livssituasjon. Et annet viktig delmål er at filmen kan brukes til å snakke om andre ting i hverdagen, for eksempel skole og de ansattes rolle på senteret.

Veiledningsheftet er både for deg som har arbeidet lenge innenfor dette feltet og for deg som har kortere erfaring. For enkelte vil det som står her derfor bare være en bekreftelse på det de allerede kan og gjør.

Veiledningsheftet er delt i tre hoveddeler. Den første delen sier noe generelt om hvordan filmen kan brukes, og har forslag til metoder og spørsmål for dialogen med barna. Del II følger en tidslinje og har forslag knyttet til de ulike fasene av asylprosessen. Den siste delen inneholder faktainformasjon som barnet bør få om asylprosessen.

Vi håper filmen og veiledningsheftet vil være til inspirasjon når du snakker med barn og unge om asylprosessen og hverdagen deres!

DEL I. HVORDAN OG NÅR FILMEN KAN BRUKES	4
1. Forslag til når filmen kan brukes	5
2. Forslag til hvordan filmen kan brukes	6
3. Tolk	7
4. Miljøterapeutens rolle	7
5. Noen metoder for dialog - individuelt og i grupper	8
A. Krysskulturell kommunikasjon	8
B. Åpne spørsmål	10
C. Samtale i tredjeperson	10
D. Historiefortelling	11
E. Samtale i gruppe	12
6. Spørsmål for å sjekke barnets forståelse	13
7. Spørsmål til ulike temaer	14
DELI. VISNING AV FILMEN	16
1. Første gang barnet ser filmen som nyankommet	17
2. Visning i forbindelse med 1. og 2. gangs samtale med barna	18
A. Samtale om filmen	18
3. Visning før UDI intervjuet	18
A. Samtale om filmen	18
4. Visning etter vedtak	19
A. Samtale om filmen	19
DELIII. FAKTA	20
1. Fakta om asylprosessen	20
2. Linker til informative sider	23

DEL I. HVORDAN OG NÅR FILMEN KAN BRUKES

Tegnefilmen følger en enslig mindreårig gutt fra han kommer til et omsorgssenter og fram til det er fattet vedtak i asylsaken. Hovedfokusert er asylprosessen, men filmen viser også barnets hverdag. Filmen avslutter med å vise to mulige utfall på asylsøknaden:

- oppholdstillatelse og bosetting i en kommune
- avslag og retur

Filmen er lest inn på 10 språk og er på 4 minutter.

1. FORSLAG TIL NÅR FILMEN KAN BRUKES

Filmen er godt egnet til å vises flere ganger i perioden barnet bor på senteret. Gjentakelse har ofte en positiv effekt for å nå fram med informasjon, og filmen kan brukes som utgangspunkt for å snakke om temaer som er relevante alt etter hvilken fase barnet er i:

- når barnet nettopp er kommet på omsorgssenteret – for å informere om hva som skjer i den nærmeste fremtid
- i forbindelse med 1. og 2. gangs samtaler med barna
- rett før asylintervjuet – for å forberede barnet til intervjuet og gi barnet en forståelse av hvor viktig intervjuet er
- etter at barnet er blitt informert om vedtaket og frem mot bosetting eller retur

2. FORSLAG TIL HVORDAN FILMEN KAN BRUKES

Dialogen med barnet er like viktig som selve filmen. Det bør derfor settes av tid til samtale både før og etter filmen. Veiledningsheftet inneholder forslag til spørsmål og metoder du kan bruke for å ha en dialog med barnet om asylprosessen og oppholdet på omsorgssenteret. Opplegget kan brukes enten du skal snakke med ett enkelt barn eller en gruppe med barn.

Filmen viser bare noe av det mange barn lurer på eller bør vite noe om i forhold til asylprosessen. Det er derfor viktig at du gir supplerende eller utdypende informasjon alt etter hvor i prosessen barnet er eller hvem barnet er. Et eldre barn bør for eksempel få informasjon om hvorfor det blir tatt fingeravtrykk og hvilke konsekvenser det kan få for behandlingen av asylsøknaden. Andre temaer som bør utdypes er for eksempel hva det betyr at de voksne jobber for at barna skal ha det trygt.

3. TOLK

Det anbefales å bruke tolk i samtalen.

Det er mange ord som ikke kan oversettes ordrett eller som vanskelig lar seg oversette på en god måte til andre språk. Du bør derfor heller forklare barnet litt for mye enn litt for lite, slik at du sikrer at tolken ikke overtar rollen som den som forklarer. Erfaring fra da filmen skulle oversettes til flere språk var at noen ikke hadde oversatt alt eller at oversettelsen kunne gi feil vinkling på informasjonen fordi oversetteren ikke hadde fått med seg nyansene. For eksempel "Det er voksne som jobber her for at dere barn skal ha det trygt" ble til "Ansatte kan trøste dere." På mange språk er det rart å si voksne når man snakker om ansatte, og trygghet forstås og oversettes ofte som sikkerhet. Oversetteren har derfor sannsynligvis oversatt trygt til trøst i et forsøk på å vektlegge de ansattes omsorgsansvar i motsetning til sikkerhetsansvar (som man i mange land har uniformerte sikkerhetstjenester til). Disse utfordringene med å oversette gjør det ekstra viktig at du sjekker opp om den unge har forstått informasjonen rett, se del I, 6.

4. MILJØTERAPEUTENS ROLLE

I dette opplegget er du både informatør og dialogskaper. Hovedoppgaven er å sørge for at barnet forstår informasjonen om asylprosessen og oppholdet på senteret. På den måten bidrar du til å skape trygghet og forutsigbarhet slik at barnet er bedre forberedt på hva som skal skje.

Det er viktig at du kjenner innholdet i filmen og forslagene til spørsmål før du viser filmen til et barn. Du bør også kunne det som står om fakta, eventuelt innhente mer fakta om du trenger det, se linkene i heftet.

Når du snakker om filmen, sørg for at du ikke gir uttrykk for at det barnet som får opphold er heldig, mens det barnet som får avslag er uheldig eller at det er trist. Det vil bare forsterke opplevelsen av at den som får avslag får det vanskelig.

5. NOEN METODER FOR DIALOG – INDIVIDUELT OG I GRUPPER

En god dialog forutsetter at vi gir den andre tid til å tenke og uttrykke seg ferdig før vi kommer med våre innspill, selv om det skulle vise seg at barnet har misforstått informasjonen. Hvis vi kommenterer for raskt med faktaopplysninger, egne vurderinger eller gir gode råd, kan barnet lukke seg for videre dialog. Dialogen bør gå på tanker og handlinger, ikke følelser. For eksempel: "Hva tenker du om at det kan ta lang tid før du får svar på asylsøknaden din?", "Hva har du lyst å bruke den tiden til?" IKKE: "Hva føler du ...."

5A. KRYSSKULTURELL KOMMUNIKASJON

Samtalen med den unge er ofte en krysskulturell samtale. Det vil si at dere på grunn av ulike kulturbakgrunn kan ha forskjellig måte å uttrykke dere på. I vesten har vi for eksempel en mer nøktern språkbruk enn i mange av landene barna kommer fra. Afghanistan har eksempelvis en veldig frodig språkbruk,

noe som betyr at når vi snakker med "små" bokstaver kan den unge tro at det vi sier ikke er så viktig siden de er vant til at det som er viktig sies med "store bokstaver". Uttrykket "Jeg vil dø for deg" er for eksempel et ofte brukt uttrykk som ikke er ment bokstavelig, men for å si at "jeg bryr meg om deg og vil at du skal ha det bra". I Norge vil vi kanskje si "jeg håper du vil få det bra her" og det kan for mange tolkes som om du egentlig ikke bryr deg om jeg har det bra eller ikke. I mange av samfunnene barna kommer fra er det dessuten forventet at den eldste i en samtale er den som bruker det mest frodige språket. Den yngste skal være mer nøktern. Mange av barna kommer også fra land hvor det å svare nei på et spørsmål kan oppfattes som uhøflig, spesielt om du er yngre enn den som spør. Det betyr at et barn kan si ja selv om det mener nei, for eksempel ved at barnet sier ja til at det har forstått uten at det har det. Disse forskjellene er det viktig å tenke på når du skal ha en dialog med barna om asylsøkerprosessen og hverdagen deres.

5B. ÅPNE SPØRSMÅL

Det kan være vanskelig for oss å fange opp om et barn mener ja eller nei når det svarer ja, Det er derfor ekstra viktig å stille åpne spørsmål og ikke spørsmål som legger opp til et ja- eller nei-svar.

HVEM, HVA, HVORDAN og NÅR er gode ord å begynne spørsmål med. Det blir åpne spørsmål som oppfordrer barna til å si mer enn bare ja og nei. For eksempel "Hvem bestemmer om du får bli i Norge?" Ikke still spørsmål som "Forstår du hva UDI gjør?" Verb i starten på et spørsmål lukker mer enn det åpner for en dialog. Åpne spørsmål gir barna mulighet til å svare på en måte som kan gi deg større forståelse for barnets tanker og ståsted slik at du kan se om barnet trenger å snakke mer om noen av temaene.

5C. SAMTALE I TREDJEPERSON

I de fleste samtaler snakker vi i jeg-du-form, for eksempel "Hva tenker du om dette?" "Jeg mener at...". Følelsesladete temaer kan noen ganger være lettere å snakke om i tredje person. I forbindelse med filmen kan du for eksempel snakke om gutten eller andre i filmen: "Hva tror du gutten synes om UDI intervjuet?" eller "Hvordan tror du barna i filmen snakker sammen om det å vente på svar på asylsøknaden sin?" På denne måten "slipper" barnet å snakke om seg selv, men det kan likevel avspeile barnets egne tanker. Det vil også vise om barnet har forstått informasjonen.

Barn som sier lite vil noen ganger si mer om man alminneliggjør temaet ved for eksempel å si: "Noen av barna som bor her er usikre på hva de skal si på asylintervjuet. Hva tenker du om asylintervjuet?"

5D. HISTORIEFORTELLING

Historiefortelling kan være et godt utgangspunkt for dialog om et tema. Barna kan for eksempel lage historier om hva som vil skje med gutten i filmen. Hvis dere snakker med en jente kan dere, for at hun skal kunne identifisere seg, si at "hvis gutten i filmen hadde vært en jente, hva ville hun ha gjort?" Historiefortelling kan med fordel gjøres i grupper ved at flere barn sammen lager en historie, det enkelte barn kan også lage sin individuelle historie. Dette kan være en måte å snakke om retur på for å få frem hvilke tanker barnet har om hvilken støtte det trenger hvis det får avslag på søknaden. Det er viktig å få frem at det ikke finns riktige eller gale historier, gode eller dårlige – det finns bare forskjellige historier.

Forslag til historiefortellinger:

- Lag en historie om hva gutten vil gjøre hvis han får avslag på asylsøknaden.
- Lag en historie om hva som skjer hvis gutten blir sendt til landet hvor omsorgsspersoner/foreldrenes hans er.
- Lag en historie om hva gutten vil gjøre om han får opphold i Norge.
- Lag en historie om hverdagen til gutten på omsorgssenteret og på skolen, og om hvordan de voksne er.
- Lag en historie om hvordan gutten tror livet vil være i Norge.

Historien blir utgangspunkt for videre samtale om det som er kommet fram. Etter at barnet har fortalt historien kan du spørre hva barnet tenker at de voksne på omsorgssenteret bør gjøre for å støtte gutten i historien. Barnas svar kan gi deg mulighet til å støtte barna på en måte som de selv mener er bra for dem.

For eksempel:

- Hva synes du de voksne på omsorgssenteret bør gjøre hvis gutten får avslag?
- Hva synes du de voksne bør gjøre hvis han skal reise tilbake til hjemlandet?
- Hva synes du de voksne skal gjøre for at gutten skal trives på omsorgssenteret?

5F. SAMTALE I GRUPPER

Noen ganger kan det være en fordel både å se filmen og å ha samtalen i grupper. De fleste barna pleier å snakke sammen om asylprosessen, hjemlandet og tanker om framtiden, men det skjer ofte litt tilfeldig. Når det skjer i en strukturert form kan det styrke opplevelsen av tilhørighet, og barna i gruppen kan opptre støttende overfor hverandre. I en gruppe får barna mulighet til å kjenne seg igjen i de andres tanker, noe som kan "normalisere" de tanker de selv har. Det kan være lurt å ta imot svarene fra flere før du eventuelt korrigerer med riktig informasjon eller bekrefter den riktige informasjonen. For eksempel spørre: "Hvordan har dere andre forstått det med taushetsplikt?" La så flere svare før du sier noe selv.

Gruppen kan bestå både av barn som har vært der i lengre og i kortere tid. De som har vært der lenge kan få mulighet til å informere de andre, noe som kan styrke opplevelsen av mestring. Du kan for eksempel si: "Jeg har ikke vært på et asylintervju, så det hadde vært fint om noen som har vært det kan hjelpe meg med å fortelle hvordan intervjuet foregår". Det er viktig at fokus er på rammene, hvem som er med på intervjuet, hva som skjer underveis etc. og ikke på innholdet i intervjuet.

6. SPØRSMÅL FOR Å SJEKKE AT BARNET HAR FORSTÅTT INFORMASJONEN

Det er viktig å sjekke hva barnet har forstått av filmen eller den informasjonen du har gitt. Barnet kan være feilinformert eller si at det har forstått uten at det har gjort det.

Du kan sjekke ved å spørre barnet om deres tanker og meninger om ord og begreper, for eksempel "Hvilke spørsmål tror du UDI vil spørre deg om?" Ved å sjekke forståelsen reduseres unødvendige misforståelser

Foran hver visning kan det være lurt å tenke gjennom hva som er det viktigste barnet skal forstå denne gangen, og så lage en liste over ord og begreper du bør sjekke at barnet har forstått. Før asylintervjuet er det for eksempel viktig at barnet har forstått hva et asylintervju er og at det barnet sier kan få avgjørende betydning for vedtaket.

7. SPØRSMÅL TIL ULIKE TEMAER

Under følger forslag til spørsmål som kan stilles underveis. Spørsmålene er delt inn etter tema og kan brukes flere ganger i den perioden barnet bor på omsorgssenteret. Veiledningsheftet kan brukes som oppslagsverk under samtalen. Flere av spørsmålene har to funksjoner - både for å få en dialog rundt konkrete temaer og for å sjekke at barnet har forstått innholdet i informasjonen. Spørsmål som også har en "kontrollfunksjon" er markert med *

Generelle spørsmål

Hva skjedde i filmen?*

Hva tror du gutten i filmen tenker på?

Hva gjorde mest inntrykk i filmen? Hva tenkte du da du så det?

Hva betyr taushetsplikt?*

Hva tror du at vergen kan gjøre for deg?*

Hvis det er usikkert om du er så gammel som du sier at du er, hvem er det da som vurderer hvor gammel du er? Hva skjer dersom de tror du er eldre enn 15 år?*

Hvilket råd ville du gitt til gutten om hva han bør gjøre i tiden han bor på omsorgssenteret?

Spørsmål til asylprosessen

Hva er en asylsøknad?*

Hva har du fått vite om asylintervjuet?*

Hvilke spørsmål tror du at UDI spør deg om?*

Asylintervjuet, hvorfor er det så viktig?*

Hvem bestemmer om du får bli i Norge eller ikke?*

Hva betyr det for søknaden din at de har tatt fingeravtrykk?*

Hva gjør advokaten for deg?*

Hva gjør tolken?*

Hva gjør vergen når du skal på asylintervjuet og ellers?*

Hva er UDI?*

Hvilke svar kan en få på asylsøknaden sin?

Hva er beskyttelse?

Hva kan skje hvis du tidligere har søkt om asyl i et annet land i Europa?

Spørsmål til retur eller avslag på søknaden

Hvis du skal reise tilbake til hjemlandet ditt, hvilken hjelp kan du få fra Norge da?*

Hva skjer om UDI gir deg avslag?*

Hva betyr det å klage på vedtaket og hvordan gjør du det?*

Hva kan vi voksne gjøre for å støtte deg hvis du får avslag på søknaden?

Hvilken hjelp vil gutten i filmen trenge om han får avslag?

Hva vil skje hvis du får endelig avslag på søknaden din i UNE (Utlendingsnemnda)?

Spørsmål til bosetting

Hva skjer hvis du får opphold i Norge?*

Bosetting i en kommune - hva betyr det?*

Hvem bestemmer hvor og hvordan du skal bo?*

DEL II. VISNING AV FILMEN

Hver gang du skal vise filmen anbefales det at du først sjekker ut hva barnet vet om dagens tema. På denne måten får du vite om barnet vet nok eller om du bør ha fokus på enkelte ting for å utvide eller korrigere barnets forståelse. Det er også viktig å si til barnet at dere etter filmen skal snakke om den, og at det kan spørre om det er noe det ikke forstår eller vil vite mer om. Filmen kan først vises i sin helhet, og så vises en gang til hvor du stopper opp når dere kommer til dagens planlagte tema. Hvis det er noe barnet har vanskelig for å forstå kan du ta opp disse temaene igjen neste gang dere ser filmen.

1. FØRSTEGANGSVISNING

Det er tenkt at barnet skal se filmen samme dag som det kommer til omsorgssenteret. Da får barnet, før det er tolk tilstede, på eget språk kort informasjon om hva som skal skje fremover når det gjelder asylprosessen og hverdagen på omsorgssenteret.

Selv om filmen bare er på 4 minutter kan det være mye informasjon for et nyankommet barn, og på flere av språkene snakker de veldig fort for å holde tritt med bildene. Det kan derfor være lurt å se filmen flere ganger, eventuelt vise den om og om igjen.

2. VISNING I FORBINDELSE MED 1. OG 2. GANGSAMTALER MED BARNA

Filmen kan vises som utgangspunkt for 1. og 2. gangs samtalen. Skal du for eksempel si noe om rollene til de voksne på omsorgssenteret, kan du stoppe filmen når den viser hva de voksne gjør.

2A. SAMTALE OM FILMEN

Det kan være fint å begynne med å spørre om barnet har noen spørsmål etter å ha sett filmen og så snakke litt generelt før du informerer i henhold til 1. og 2. gangs samtalen. Du kan for eksempel spørre om hva barnet synes om filmen, og om det var noe i filmen han eller hun ikke visste fra før. Noe av informasjonen i 1. eller 2. gangs samtalen kan relateres til barnets hjemland. For eksempel:

Skole: "Som du så i filmen går alle her på skole, hvordan er det i ditt hjemland?"

De voksne: "Hva gjør de voksne på dagen, ettermiddagen og kvelden i hjemlandet ditt?", "Hva likte du at de voksne i hjemlandet gjorde sammen med deg?"
Bruk dette til å fortelle mer om dagsrytmen på omsorgssenteret og hva de voksne gjør og kan gjøre for barnet.

Fritid: "Hva likte du å gjøre i hjemlandet ditt?" "Her har vi mulighet til å ....., hva har du lyst til å gjøre mens du bor på omsorgssenteret?"

3. VISNING FØR UDI INTERVJUET

Filmen bør vises et par dager før barnet skal på asylintervjuet. Det kan være lurt å se filmsnutten med asylintervjuet flere ganger. For at barnet skal føle seg så trygg som mulig, må det forstå hvordan asylintervjuet foregår.

3A. SAMTALE OM FILMEN

Det er viktig at barnet forstår hensikten med intervjuet, rollen til hver person som deltar og at det er UDI som bestemmer om barnet får bli i Norge. I samtalen må dere sikre at barnet forstår at UDI må få mest mulig riktige opplysninger om barnet for å kunne fatte et riktig vedtak. Barnet bør forberedes på at noen av spørsmålene kan være vanskelige å svare på og snakke om, men at det er viktig at barnet forteller og svarer så godt det kan.

4. VISNING ETTER VEDTAK

Siste del av filmen kan brukes for å snakke om hva som skal skje fremover, enten det er bosetting, klage på vedtak eller retur.

4A. SAMTALE OM FILMEN

Ta utgangspunkt i det vedtaket barnet har fått og hør hvilke tanker og spørsmål barnet har før du utdyper det de sier i filmen om hva som skjer når man har fått den type vedtak. Hvis barnet skal til et annet land i Europa, informer om hvordan det skjer. Hvis barnet har fått avslag, forklar hvilken type praktisk og økonomisk støtte hun/han kan få for å reise til hjemlandet. Hvis barnet har fått opphold, fortell mer om de praktiske tingene rundt bosetting etc.

DEL III. FAKTA OG RELEVANTE LENKER

Denne delen inneholder fakta om asylprosessen som bør utdypes og forklares i samtalene med den enslige mindreårige. Lenkene er til sider som gir mer utdypende informasjon.

1. FAKTA OM ASYLPROSESSEN

Asylsøknad er en søknad om å få beskyttelse i et annet land enn hjemlandet fordi personen står i fare for forfølgelse.

UDI intervjuer asylsøkere og fatter vedtak i asylsaken. UDI tar hensyn til at forhold som ikke er forfølgelse for voksne kan være det for barn.

Dublinsamarbeidet er et samarbeid mellom europeiske land for å bestemme hvilket land som er ansvarlig for å behandle asylsøknaden slik at alle asylsøkere får behandlet søknaden sin én gang. Politiet i alle Dublin-land tar fingeravtrykk av alle asylsøkere over 14 år og bruker fingeravtrykkene for å sjekke om asylsøkeren har søkt asyl i andre land tidligere. I utgangspunktet skal asylsøknaden behandles i det landet hvor det først ble tatt fingeravtrykk. Det er vanligvis politiet som har ansvaret for å overføre asylsøkere tilbake til det landet som er ansvarlig for å behandle asylsøknaden.

TYPER OPPHOLDSTILLATELSE

- **Beskyttelse (asyl)** gis til personer som har en velbegrunnet frykt for forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn av politisk oppfatning. Det gis også beskyttelse dersom en person står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling.

- **Oppholdstillatelse på "humanitært grunnlag"** er oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn. I vurderingen tas det blant annet hensyn til om søkeren er enslig mindreårig og uten forsvarlig omsorg i hjemlandet.
- **Midlertidig oppholdstillatelse:** Alle som får innvilget beskyttelse eller oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn gis i første omgang en midlertidig tillatelse for et visst antall år. For å kunne være lenger i Norge må den som har en slik tillatelse søke om å fornye tillatelsen. Dette i motsetning til en permanent oppholdstillatelse som er en tillatelse uten tidsbegrensning
- **Tidsbegrenset oppholdstillatelse** er en tillatelse til søkere mellom 16 og 18 år som ikke fyller vilkårene for beskyttelse og det eneste grunnlag for opphold i Norge er at norske myndigheter anser at de er uten forsvarlig omsorg ved retur.

Foreldre/omsorgspersoner i et annet land: UDI foretar en konkret vurdering i hver enkelt sak om hvilken betydning det får for asylsøknaden.

Familiegjenforening: Barn under 18 år som har fått beskyttelse i Norge, kan få familiegjenforening med sine foreldre og ugifte søsken under 18 år. Disse kan komme til Norge etter søknad.

Frivillig retur med International Organization for Migration (IOM): Alle som har søkt om asyl, kan både før og etter vedtak søke om assistert frivillig retur med IOM. IOM kan bistå med å tilrettelegge hjemreisen, skaffer reisedokumenter, transport helt til hjemstedet, kontakt med omsorgspersoner i hjemlandet og de kan gi økonomisk støtte etc.

Avslag: Søknaden avslås når verken vilkårene for beskyttelse eller oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn er til stede. Et Dublinvedtak innebærer at søkeren skal overføres til det landet som er ansvarlig for å behandle asylsøknaden.

Advokaten skal ivareta søkerens interesser og rettssikkerhet i hele asylsøkeprosessen og sørge for at alt som er av betydning for asylsøknaden blir kjent for utlendingsmyndighetene som skal fatte vedtak i saken. Når UDI har fattet vedtak, skal advokaten orientere søkeren om vedtaket og forsikre seg om at søkeren har forstått innholdet i vedtaket. Det er vanligvis UDI som tildeler advokat til søkeren.

Klage på vedtak: Dersom søkeren får avslag, kan advokaten klage på vedtaket innen tre uker. Klagen sendes til UDI som behandler den og ser om det er kommet nye opplysninger i saken som gjør at vedtaket kan omgjøres og gi oppholdstillatelse. Dersom det ikke er slike opplysninger, sender UDI saken til Utlendingsnemnda (UNE) som behandler klagen. Søkere kan bare klage en gang, men dersom det kommer nye opplysninger, kan søkeren sende en omgjøringsbegjæring som Utlendingsnemnda skal behandle.

Hjelpevergen: Barn eller unge som kommer alene til Norge og søker asyl, får en hjelpeverge. Hjelpevergen skal være stedfortreder for foreldrene når det gjelder den juridiske siden av foreldreansvaret og skal være barnets representant overfor offentlige myndigheter. Det innebærer at hjelpevergen skal følge med i asylsaken, se til at barnet får den omsorgen, utdanning, helsetilbud etc. som barnet har rett til (mer opplysninger om roller og ansvar, se Rundskriv G-2003-044 utgitt av Justis- og politidepartementet).

Aldersvurdering skjer på bakgrunn av røntgenbilde av tann, som foretas av Institutt for klinisk odontologi ved Universitetet i Oslo, og håndrot som foretas ved Barneradiologisk enhet ved Ullevål universitetssykehus. Resultatene av disse undersøkelsene sammenstilles av en barnelege og kan inngå i UDIs vurdering av alder i asylvedtaket. Aldersundersøkelsene kan bare utføres når søkerens hjelpeverge eller barn over 16 år har samtykket til dette.

Tolk: En person som snakker norsk og barnets språk. Tolken skal oversette alt som blir sagt i samtalen- og ikke utelate, endre eller tilføye noe. Tolken har absolutt taushetsplikt og det gjelder også etter at tolken har sluttet i arbeidet som tolk.

2. LENKER

Saksgangen i asylsaken

www.udi.no

www.politi.no/politiets_utlendingsenhet/asylsoker

http://www.noas.no/?p=news&news_id=42

Klage på vedtak

www.une.no/Saksgang/Klagers-rolle

Retur og tilbakevending

www.iom.no

www.politi.no/politiets_utlendingsenhet/asylsoker/frivillig_retur

Økonomisk støtte og annen hjelp ved frivillig retur

www.uam.iom.no

Landkunnskap

www.landinfo.no

www.flyktninghjelpen.no

Generelt om flyktninger og internasjonale lover

www.unhcr.no

Statement of good practice, separated children in europe program

www.savethechildren.net/separated_children/good_practice/index.html

Bosetting

www.imdi.no/no/bosetting

Produsert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

